

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Rajz és kompozíció 3 • Drawing and composition 3

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPRAA301

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	–	
gyakorlat	4	önálló
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy (f)

1.6. *Kreditszám*

4

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve: **Sebestény Ferenc DLA**
beosztása: egyetemi adjunktus
elérhetősége: sebesteny.ferenc@rajzi.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Rajzi és Formaismereti Tanszék

1.9. *A tantárgy weblapja*

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-3>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11. *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

Kötelező az alábbi képzéseken:

1. **3N-A0** • Építésztechnológiai alapképzés magyar nyelven • ajánlott féléve: 3.
2. **3N-A1** • Építésztechnológiai alapképzés magyar nyelven • ajánlott féléve: 3.
3. **3N-M0** • Építésztechnológiai osztatlan képzés magyar nyelven • ajánlott féléve: 3.
4. **3NAM0** • Építésztechnológiai osztatlan képzés angol nyelven • ajánlott féléve: 3.

1.12. *Közvetlen előkövetelmények*

A. Erős előkövetelmény:

BMEEPRAA201 • Rajz 2.

B. Gyenge előkövetelmény:

1. —

C. Párhuzamos előkövetelmény:

1. —

D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):

Click here to enter text.

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. december 18.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

ÉPÍTÉSZEI RAJZ: A félév során hallgatók nagyléptékű formák és terek intuitív ábrázolásának, illetve - fejből rajzolva - képzelet után való megkonstruálásának alapjait sajátítják el. Ennek kapcsán a formákhoz és a terekhez a rajzolás során gondolkodó, elemző szemlélettel közelítve egy olyan ábrázolási metódust ismernek meg és alkalmaznak, amely az illúziókeltés helyett a szerkezeti összefüggéseket kívánja feltárni és a rajzokon esetenként többet is megmutat, mint amit a szem láthat. Az építészeti vázlat rajzolás módszereinek megismerése, művelése, lehetőségeinek kutatása, saját vázolási stílus kialakítása az elsődleges célok közé tartozik. A perspektíva helyes alkalmazása, a legizgalmasabb képkivágás megtalálása, a kompozíció feszült egyensúlyának megteremtése és a rajz stílus dinamikája olyan szempontok, amelyek együttes figyelembe vételével kell, hogy alakuljon a rajz. Grafit, színes ceruza és toll technikák alkalmazása.

FORMAKUTATÁS: Tér és tömeg kompozíciós gyakorlatok. Szabad formálású akciómodell feladatok. Arány, lépték, ritmus, anyag, plasztika. Modellezés kreatív alkalmazása a tervezésben.

KOMMUNIKÁCIÓ: Digitális prezentáció, szabad kézi és digitális technikák ötvözése, digitális portfólió készítése.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A „fejből” való rajzolás képességének megszerzése, azaz képesség a rajznak mint olyan eszköznek a használatára ami a nem láthatót – a téri, formai elképzelést, ideát - láthatóvá teszi.

A perspektíva alkalmazásának képessége nagyléptékű építészeti terek ábrázolása illetve képzelet után való megrajzolása során,

Az építészeti vázlat és kompozíciós elvek készségszintű használata.

A nagyléptékű építészeti terek, együttesek bemutatásának, a terek analizálásának, a nem látható lényegi szerkezeti kapcsolatok ábrázolásának képessége, hagyományos grafikai eszközök használatának magasabb szintű elsajátítása és fejlesztése.

A modellkészítés során a térben való gondolkodás és a vizuális nyelv logikájának megismerése, a forma és téralkotás magasabb szinten való művelése.

A digitális prezentáció lehetőségeinek kreatív használata.

A. Tudás (KKK 7.1.1. a)

„- Megfelelő mértékben ismeri az építészethez kapcsolódó humán tudományokat és az építészreható képzőművészeteket.”

1. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik arról, hogy hogyan lehet a rajz a nem látható elképzelések és ideák láthatóvá tételének eszköze,

2. átfogó ismeretekkel rendelkezik az 1, 2, 3 iránypontos perspektíva működési mechanizmusáról és alkalmazhatóságáról,

3. ismeri a képalakítás legfontosabb eszközeit, a kompozíció, a ritmus, a szerkezet, a textúra, a mozgás képalakításbeli jelentőségét és rajzi alkalmazásuk módozatait,

4. van gyakorlata a lendületes lényeglátó vázlat és rajz készítésben,

5. ismeri és gyakorolja a grafit, színes ceruza és tollrajzolás technikáit,

6. tisztában van a vizuális gondolkodás öntörvényű logikájával, a derékszögű rendszerből kilépő szabad tér és formaalkotás során is működő természetével,

7. ismeretekkel rendelkeznek a digitális prezentáció lehetőségeiről, a manuális és digitális technikák ötvözésének módozatairól.

B. Képesség (KKK 7.1.1. b)

„- Képes az alapvető építészeti informatikai eszközök és szoftverek használatára.”

„- Képes hagyományos és virtuális építészeti modellezésre, képes a célközönség számára megfelelő tartalmú és megjelenésű prezentáció elkészítésére.”

1. képes egy egyszerűbb belső teret rajzban megragadni, annak lényegét, akár nem látható összefüggéseit is ábrázolni,
2. készségszinten használja az építészeti vázlatot a megismerés eszközeként, képes összefogott lendületes rajzokon a vonalak öntörvényű szépségét megmutatni,
3. megfelelő szinten alkalmazni tudja a különböző rajz technikákat: a grafitot, a színes ceruzát és a tollat,
4. képes a derékszögű rendszerből kilépő önálló kreatív forma és téralkotáásra.

C. Attitűd (KKK 7.1.1. c)

„- Törekszik a problémák felismerésére és megoldására, a kreativitásra, új megoldások keresésére, egyszerűen és arányosan alkalmazza az intuitív és az ismereteken alapuló megközelítéseket.”

„- Nyitott az új információk befogadására, törekszik az esztétikai, humán és természettudományos műveltségének folyamatos fejlesztésére, szakmai ismereteinek bővítésére, új termékek, szerkezetek, technológiák megismerésére.”

„- Törekszik önmaga megismerésére, munkáját megfelelő önkontroll mellett végzi, törekszik a felismert hibák kijavítására.”

1. motiváltan dolgozik és fejleszti a képességeit,
2. alkotói, kutatói attitűd jellemzi,
3. megtalálja az örömet az együttműködésben a közös munka során,
4. nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
5. törekszik új ismeretek befogadására, új módszerek megismerésére,
6. törekszik arra, hogy a maximumot hozza ki magából.

D. Önállóság és felelősség (KKK 7.1.1. d)

„- Szakmai problémák során önállóan és kezdeményezően lép fel.”

1. keresi az önálló gondolkodás és alkotó munka lehetőségeit,
2. önállóan is színvonalbeli elvárásokat táplál önmagával szemben,
3. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
4. magas munka morál és küzdő képesség jellemzi.

2.3. Oktatási módszertan

Előadások:

- A perspektíva elmélete és gyakorlati alkalmazása nagyléptékű terek és formák ábrázolása során,
- Absztrakt térkompozíciós modellfeladatok az építészeti tervezés szolgálatában.
- A digitális vizuális kommunikáció jelene, digitális prezentációs eszközök és alkalmazási lehetőségei.

Építészeti rajz:

- Rajztermi rajzgyakorlat.
- Rajzgyakorlat a BME belső tereiben,

Modellkészítés:

- Szabad formálású akció modell készítése

Kommunikáció:

- Digitális prezentációs eszközök és technikák használata.

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

Dobó Márton – Molnár Csaba – Peity Attila – Répás Ferenc: Valóság, gondolat, rajz. Terc, Budapest, 2004.

Moholy-Nagy László: Látás mozgásban. Műcsarnok, Budapest, 1996.

Kepes György: A látás nyelve. Gondolat, Budapest, 1979.

B. Jegyzetek

[Click here to enter text.](#)

C. Letölthető anyagok

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-3>

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

3.2. Gyakorlati órák tematikája

- Bevezető előadás. – Intuitív ábrázolás.
- Vertikális tömeg lépték transzformációval. – Három iránypontos perspektíva.
- Belső tér ábrázolása lépték transzformációval. – 3-4 iránypontos perspektíva, vázlatok, vonalrajz.
- Belső tér ábrázolása lépték transzformációval. – 3-4 iránypontos perspektíva, tónusvázlatok, tónusrajz.
- Akció makett. –Szabad formálású szálkonstrukció.
- Makett fotózás. – A képalkotás tudatossága.
- Makett digitális feldolgozása. – Digitális kollázs.
- Makett szabadkézi rajza. – Erős alálátás. Békaperspektíva.
- BME Aula rajza. – Téranalízis, vázlatok, vonalrajz.
- BME Aula rajza. – Téranalízis, tónusvázlatok, tónusrajz.
- Saját lakóház rajza. – Téranalízis, vázlatok, vonalrajz.
- Saját lakóház rajza. – Téranalízis, tónusvázlatok, tónusrajz.
- Digitális portfólió készítése a félév munkáiról.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- A. A gyakorlatokon a részvétel kötelező. A megengedett hiányzások számát a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat írja elő (105. § (4)).
A 0. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a félévi ún. mappa tartalmán keresztül, értékelése fejlődési szempontok szerint. A mappa tartalma a félévközi rajzi – gyakorló – feladatok és a házi feladatok.
- B. Vitás esetekben a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

- A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:
1. *Összegző tanulmányi teljesítményértékelés:* a tantárgy és a tudás, képesség típusú kompetencia elemeinek komplex gyakorlati (rajz) jegy megszerzésének módja a féléves ún. mappa leadása. A mappában az órai és a házi feladatok valamint a hozzá kapcsolódó vázlatok vannak.
  2. *Részteljesítmény-értékelés:* -
- B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések:
1. *Összegző tanulmányi teljesítményértékelés:* -

4.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- A. A szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben:

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
összegző tanulmányi teljesítményértékelés, leadott ún. mappa közös értékelése az oktatásban résztvevő oktatókkal	100%
összesen:	Σ 100%

4.4. Érdemjegy megállapítás

félévközi részeredmijegy	ECTS minősítés	Pontszám*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 96%
jeles (5)	Very Good [B]	90 – 95%
jó (4)	Good [C]	75 – 89%
közepes (3)	Satisfactory [D]	60 – 74%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 59%
elégtelen (1)	Fail [F]	≤ 49%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5. Javítás és pótlás

- A. A megadott rajzi feladat teljesítmény értékelésének pótlása az évfolyam felelőssel történt egyeztetéssel lehetséges, vagy ha az érdemjegy elégtelen jellegéből adódik a pótlási időszakban történhet.
- B. Az aktív részvétel – jellegéből adódóan – indokolt esetben lehetőség van javításra, a többi esetben a TVSZ az irányadó.

4.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	12×4=48
félévközi készülés a gyakorlatokra	12×3=36
házi feladat elkészítése	36
összesen:	Σ 120

4.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. december 18.